

Školní poradenské pracoviště a jeho koncepce

ZŠ a MŠ Plotičtě, P. Jilemnického 420, Hradec Králové

Motto školy: Škola – dílna lidskosti.

Školní poradenské pracoviště (dále ŠPP) je zřízeno ke zajištění a realizaci výchovně vzdělávací koncepce školy. Tým odborníků poskytuje poradenské služby dle Vyhlášky 72/2005 Sb. Ve znění pozdějších předpisů žákům a jejich zákonným zástupcům. Kromě toho se bude podílet na tvorbě a rozvoji výchovně vzdělávacího systému tak, se škola stala školou otevřenou a komunikativní ve vztahu k rodičům a mimoškolním institucím.

Poradenskými pracovníky školy jsou:

- vedoucí a koordinátor ŠPP – ředitelka školy PaedDr. Ilona Hojná
- výchovný poradce – Mgr. Monika Křížová
- metodik prevence – Mgr. Michaela Církvová
- školní psycholog – Mgr. Petra Jendeková

Pracovníci ŠPP jsou přímo podřízeni ředitelce školy.

Do sféry činnosti školního poradenského pracoviště zasahují i činnosti pedagogů, kteří se věnují intervenční činnosti u žáků ohrožených školním neúspěchem ať již z důvodu specifických poruch učení či důvodů dalších. Tito pedagogové postupují v součinnosti a dle vzájemné spolupráce se školním poradenským pracovištěm.

Strategický cíl ŠPP:

Strategickým cílem ŠPP při ZŠ a MŠ Plotičtě je vytvoření funkčního komunikačního systému odborné podpory, který bude zabezpečovat nezbytné podmínky pro zajištění růstu kvality školy. Součástí tohoto cíle je vytvoření funkčního spojení mezi rodinou a školou založeného na vzájemné podpoře a důvěře.

Koncepční cíle:

- zabezpečení realizace školního vzdělávacího programu (ŠVP) v souladu s jeho koncepčními a strategickými cíli na všech úrovních,
- ve spolupráci s vedením školy provádět pravidelnou, systematickou a pravdivou analýzu realizace ŠVP a na jejím základě pak připravovat podněty pro jeho další zkvalitňování,

- s využitím metod odborné podpory vytvořit pedagogickým pracovníkům prostor pro zajištění jejich „profesionálního bezpečí“ a pro rozvoj jejich samostatného a tvořivého jednání
- s využitím metod zaměřených na pozitivní komunikaci vytvořit ve škole atmosféru, ve které se žáci i učitelé budou cítit dobře,
- vytvořit otevřený prostor pro komunikaci a spolupráci mezi školou a veřejností, mezi učiteli a rodiči,
- společně se zaměřit na individuální schopnosti a potřeby dítěte, aby se tak vytvořily základy pro jeho optimální rozvoj a byla zabezpečena primární prevence negativních jevů
- vytvoření podnětného prostředí a vstřícného zacházení se žáky, vytváření prostředí pro bezpečné sociální kontakty,
- vytváření podnětného prostředí i pro učitele, kteří potřebují profesionální bezpečí a prostor pro tvořivost,
- vytváření prostoru pro spolupráci s rodiči, kteří budou škole důvěřovat.

Teoretická východiska a metody práce:

Odborná – kontinuální péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, diagnostika a spolupráce s rodinou.

Standartními činnostmi poradenských pracovníků školy jsou služby, které jsou poskytovány žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům.

Škola si dále zakládá na vzájemné spolupráci mezi jednotlivými pedagogy a to i napříč jednotlivými stupni školy.

K obecným cílům týmu ŠPP, vyplývajících ze školského zákona a Vyhlášky 72/2004 Sb. patří:

- poskytování metodické podpory učitelům – odborná podpora,
- včasná intervence při aktuálních problémech žáků a třídních kolektivů,
- poskytování příznivého klimatu pro integraci a přijímání kulturních a sociálních odlišností na škole,
- zajištění podmínek pro integraci žáků se SVP a žáků nadaných,
- kariérové poradenství,
- primární prevence školní neúspěšnosti a sociálně nežádoucích jevů,
- sledování účinnosti preventivních programů aplikovaných školou a vytvoření metodického zázemí pro tyto programy,

- prohloubení a zkvalitnění spolupráce a komunikace mezi školou a rodiči,
- zajištění propojení poradenských služeb poskytovaných školou se službami dalších poradenských zařízení (PPP, SPC, SVP a IPS úřadů práce).

Poskytování péče a podpory školními specialisty probíhá v době školního vyučování, další setkávání pak probíhá formou individuálních dohod mezi školním specialistou a zájemcem.

Podmínkou pro poskytnutí školní poradenské služby nezletilému žákovi je souhlas jeho zákonných zástupců. Souhlasu zákonného zástupce není potřeba tehdy, když je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí a v případech, kdy soud požádá o psychologické vyšetření žáka.

Etický kodex pracovníků školního poradenského pracoviště

Neoddělitelnou součástí činnosti ŠPP je etický kodex pracovníků.

Tento etický kodex se týká každého odborného pracovníka působícího v rámci ŠPP. Nejdůležitějším kritériem odborného i lidského působení je hájení všech práv klienta, zaručující mu intimitu, bezpečí, podporu, pomoc a ochranu osobních údajů.

Intervencí se chápe akt nebo další následná činnost, kterou pracovník ŠPP (sám nebo ve spolupráci s ostatními odborníky) poskytne ve prospěch klienta. Může se jednat o poradenství, diagnostiku, konzultaci, jednorázovou intervenci, o krátkodobou či dlouhodobou péči, individuální práci s klientem, s dvojicí, rodinou, se třídou apod.

Klientem je ten, kdo navazuje kontakt se ŠPP (telefonicky nebo osobní návštěvou, internetovou poštou), a to za účelem vyhledání rady či pomoci.

Povinnosti plynoucí ze zásad etického jednání ze strany pracovníka ŠPP vůči klientovi trvají i po skončení intervence a zcela samozřejmá je zásada povinnosti naprosté mlčenlivosti, její jakékoliv porušení je možné pouze s výslovným souhlasem klienta (zpráva pro policii, soud apod.).

Při zvažování cílů intervence musí každý pracovník ŠPP dbát, aby nevnucoval klientovi své vlastní hodnoty ani případnou hodnotovou orientaci instituce, kde se intervence poskytuje.

Pracovník ŠPP si musí být vědom toho, že při zvažování cílů intervence není v žádném případě povinen přijmout hodnotovou orientaci klienta, jestliže ta je v rozporu s jeho morálkou.

Používání videozáznamů s terapeutickým i jiným než terapeutickým účelům se musí dít pouze s výslovným souhlasem klienta.

Pracovník ŠPP si udržuje neustále přehled o vývoji svého oboru a stále své vzdělání obohacuje. Pravidelně vyhledává supervizi, zejména má-li pochybnosti o svém postupu.

Pracovník ŠPP si uvědomuje skutečnost, že jeho vlastní osobnost je jedním z hlavních nástrojů jeho práce. Proto se snaží o co nejhlubší sebepoznání. Je to proto, aby dokázal přijmout sám sebe, vyrovnat se se svými vnitřními problémy a nebyla tak poznamenána jeho profesionalita.

Právní, administrativní a osobní zodpovědnost

Každý pracovník ŠPP respektuje při své práci právní odpovědnost v rámci platných právních předpisů.

Pracovník ŠPP si vede záznamy o setkání s klientem, uchovává korespondenci, testy, záznamy o supervizích a ostatní dokumentaci pro případné další použití v zájmu klienta. Tato dokumentace nesmí být přístupna nepovolaným osobám. Jestliže o to klient požádá, může být vedena anonymně nebo pod jeho nepravým jménem.

Posudky a zprávy o vyšetření může poskytnout pracovník ŠPP pouze se souhlasem klienta – zákonného zástupce, nebo na jeho přání.

Zprávu pro soud (např. při rozvodovém řízení apod.) poskytne pracovník ŠPP podle platných právních předpisů, jmenovitě na vyžádání soudu, které je podmíněno souhlasem obou rozvádějících se partnerů.

Posudky určené institucím nezdravotnickým, např. pro OSPOD, formuluje pracovník ŠPP jazykem obecně srozumitelným. Hlavním měřítkem je zde zájem klienta. S krajní opatrností je třeba zacházet s diagnostickými termíny, zejména s pojmy, které se vztahují k normalitě a patologii.

Při své práci pracovník ŠPP vždy respektuje důvěrnost klientova sdělení, jakož i jeho lidskou důstojnost. To se musí projevit i v přiměřeném vybavení konzultační místnosti a přilehlých prostor (např. zvukotěsnost apod.).

Vznikne-li konflikt mezi pracovníkem ŠPP a institucí (včetně té, kde je zaměstnán), rozhodující je pro pracovníka ŠPP jeho vlastní svědomí a profesionalita.

Činnost poradenských pracovníků školy je vymezena Vyhláškou 72/2005 Sb.

Činnost výchovného poradce

Standardní činnost výchovného poradce

Poradenské činnosti

- kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků,
- zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních, poradenských střediscích úřadů práce a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
- poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem),
- koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
- zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb (vstupní a průběžné) a intervenčních činnosti pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ,
- poskytování služeb kariérového poradenství žákům/cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám

Metodické a informační činnosti

- zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence,
- metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, práce s nadanými žáky,
- předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogických pracovníků školy,
- poskytování informací o činnosti školy, školských a poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a možnostech využití jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům,

- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,
- vedení písemných záznamů evidujících rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, přehled navrhovaných a realizovaných opatření.

Činnost metodika prevence

Standardní činnost metodika prevence

Metodické a koordinační činnosti

- celoroční průběžná práce s třídními kolektivy, dotazníková šetření v případě potřeby, screeningová šetření, sociometrie (ve spolupráci s dalšími institucemi),
- vedení, koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, šikany, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů,
- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (depistáž – vyhledávání problémových projevů chování),
- koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy,
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem prevence v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů,
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě aktuálního výskytu sociálně patologických jevů,
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů,
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činností školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

Informační činnosti

- zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy,
- prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností,
- vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy, samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení)

Poradenské činnosti

- vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování, poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli),
- spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole,
- příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

V Hradci Králové – Plotíštích 1. 9. 2023 (aktualizováno)